

Ädelgran

Abies alba

Eteriska oljor

Om växten

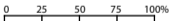
Ädelgran eller Silvergran är ett storväxt, vintergrönt barrträd som kan bli ungefär trettiofem meter högt. Alba, från latinets *vit*, syftar på två vita strimmor på de mörkgröna barrrens undersida. Trädet förväxlas på grund av namnet ofta med blågranen där hela barren är silverfärgade.

Ädelgran odlas som prydnadsträd i parker och trädgårdar men är även vanligt som skogsträd.

Oljans beståndsdelar

Den eteriska oljan från barrträd kallas med ett samlingsnamn för *terpentin*. Terpenerna som är huvudbeståndsdelen i dessa oljor har fått sitt namn av just terpentin som var en av de först studerade eteriska oljorna.

terpener, *ospec* (T)

ketoner, *ospec* (K)

Framställning av olja

Små kvistar och grenar med barren kvar ångdestilleras. Vanligtvis kommer dessa från virkesindustrin, vilket gör att olika granarter kan blandas. Detta gör

att oljan tydligt präglas av skogsmiljön på avverkningssorten.

Traditionell användning

Granbarrsdekoder har använts i Sibirien och Norden som tillsats till badvatten. Den ansågs stärka kroppen och var allmänt hälsogivande. Framför allt användes granbarr i kurer mot muskelsmärtor och reumatism eftersom den eteriska oljan stimulerar blodcirkulationen. Granbarr kunde även stormkokas för att behandla luftrörsinflammationer med ångan.

Terpentin i olika former har använts minst sedan medeltiden i Europa. Troligen användes terpentin redan under antiken eller ännu tidigare. Eftersom oljan hade såpass mundäna användningsområden som färg- och lacktillverkning nämndes den sällan av historiker.

Oljan från ädelgran är vanlig i herrparfymer, speciellt av typen *chypres*, som ska dofta skog och mossa. Oljan är även vanlig i tvål och rengöringsmedel där den friska doften förstärker intrycket av nystädat.

Hälsovarningar

Oljan kan irritera luftvägarna och orsaka lunginflammation vid förtäring. Kan orsaka hudirritation.

Ädelgran i hemmet

Grandoften är naturligtvis en given juldoft, men den friska barrdoften kan få hemmet att dofta skog året om.